

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2021-4-053 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 22-14/221-95
Karar Tarihi : 24.03.2022

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Hande GÖÇMEN, Sebahat Gözde BİRCAN, Yakup GÖKALP,
Sabrihan SARAĞ

**C. ŞİKÂYET
BAŞVURUSUNDA**

BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. İLGİLİ TARAF : - Baymak Makine San. ve Tic. A.Ş.
Orta Mah. Akdeniz Sok. No:8 Tuzla/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 07.10.2021 tarihli ve 21-48/685-M sayılı kararı ile yürütülen önaraştırma kapsamında Baymak Makine San. ve Tic. A.Ş.'nin Türkiye genelinde faaliyet gösteren yetkili servislerin rakip teşebbüsler ile çalışmasını engellemeye yönelik eylemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlal edip etmediğinin ve yetkili servisleri nezdindeki bölge kısıtlamasına yönelik uygulamaları ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespiti.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 07.10.2021 tarih ve 21-48/685-M sayılı kararı ile Baymak Makine San. ve Tic. A.Ş.'nin (BAYMAK) Türkiye genelinde faaliyet gösteren yetkili servislerinin rakip teşebbüsler ile çalışmasını engellemeye yönelik eylemlerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. ve 6. maddelerini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak BAYMAK hakkında aynı Kanun'un 40. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir
- (3) Önaraştırma sonucunda hazırlanan 18.01.2022 tarih ve 2021-4-053/ÖA sayılı önaraştırma raporunda, BAYMAK'ın yetkili servisleri ile akdettiği sözleşmelerde yer alan, yetkili servislerin bölgesi haricinde aktif satış yapmasını engellemek suretiyle bölge kısıtlamasına yönelik sözleşme hükmünün ve fiiliyattaki uygulamalarının 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile öngörülen grup muafiyetinden ve 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyetten yararlanmadığı, bu kapsamda anılan uygulamanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal şüphesi doğurduğu ifade edilmiştir.
- (4) BAYMAK tarafından Kurum kayıtlarına 17.01.2022 tarih ve 24663 sayı ile intikal eden yazı ile taahhüt sunma talepli başvuru yapılmıştır. Teşebbüsün taahhüt sunma talebi Kurulun 27.01.2022 tarihli ve 22-06/71-M sayılı toplantısında görüşülmüş, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca kabul edilmiş ve taahhüt görüşmelerine başlanmasına karar verilmiştir. Bu doğrultuda Kurulun 27.01.2022 tarih ve 21-06/70-Mİ sayılı kararı ile dosya konusunun Kurul gündeminde ek çalışma yapılmak üzere incelemeye alınmasına karar verilmiştir.

- (5) Taahhüt metnine ilişkin olarak hazırlanan 18.03.2022 tarih ve 2021-4-053/BN-02 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.¹
- (6) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** 18.03.2022 tarih ve 2021-4-053-BN-02 sayılı Bilgi Notu'nda; BAYMAK'ın yetkili servisleri nezdindeki bölge kısıtlamasına yönelik uygulamalarının 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliği) ile öngörülen grup muafiyetinden ve 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyetten yararlanamadığı, BAYMAK'ın söz konusu uygulamalara son vermeye yönelik sunmuş olduğu taahhütlerin rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu ve bağlayıcı hale getirilebileceği, BAYMAK'ın bağlayıcı hale getirilen taahhütleri kısa kararın tebliğini takip eden 60 gün içinde yerine getirmiş olduğunu Kuruma yazılı olarak tevsik etmesine karar verilebileceği, söz konusu taahhütler çerçevesinde BAYMAK hakkında yürütülen önaraştırmanın sonlandırılabilirliği kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Önaraştırma Raporunda Yer Verilen Rekabet Sorunları

- (7) BAYMAK hakkında yürütülen dosya kapsamında gerçekleştirilen yerinde incelemelerde elde edilen belgeler doğrultusunda, BAYMAK'ın yetkili servisleri arasında bölge kısıtlamasına gittiğine ilişkin şüphe oluşmuştur. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında teşebbüslerin dikey anlaşmalar ve eylemler yoluyla müşteri ve bölge kısıtlaması uygulamalarının rekabeti kısıtlayacağı kabul edilmektedir. 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, aynı bentte sayılan haller dışında, alıcının sözleşme konusu mal veya hizmetleri satacağı bölge veya müşterilere ilişkin kısıtlamalar getirilemeyeceği ifade edilmektedir. Bununla birlikte, 2002/2 sayılı Tebliğ'de bazı istisnai hallerde alıcıya müşteri ve bölge kısıtlaması getirilebileceği düzenlenmiştir. Bu istisnai hallerden ilki, alıcının müşterilerince yapılacak satışları kapsamaması kaydıyla, sağlayıcı tarafından kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır bir bölgeye ya da münhasır müşteri grubuna yapılacak aktif satışların kısıtlanmasıdır. Dolayısıyla alıcının sözleşme konusu mal veya hizmetleri satacağı bölge veya müşterilere ilişkin olarak, münhasır bir bölge veya müşteri grubu tayin edilmesi durumunda aktif satışlar kısıtlanabilmektedir. 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin (b) bendinde sayılan bu ilk istisnai hal, münhasırlık uygulamasını temel almakta, dikey ilişki tarafları arasında münhasırlık yaratılan durumlarda müşteri ve bölge kısıtlamasına aktif satışlar yönünden gidilebileceğini ifade etmektedir.
- (8) Bununla birlikte Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un (Dikey Kılavuz) 30. paragrafında belirtildiği üzere, alıcıların satış yaptığı bölge veya müşteri grubunun münhasır olarak

¹ Yapılan yeniden değerlendirme sonucunda 30.06.2022 tarih, 22-29/491-M sayılı Kurul kararıyla; 24.03.2022 tarih, 22-14/221-95 sayılı Kurul kararının 3. ve 4. paragraflarında yer alan;

" -Baymak Makina San. ve Tic. A.Ş.'nin yetkili servisleri nezdindeki bölge kısıtlamasına yönelik uygulamalarının 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile öngörülen grup muafiyetinden ve 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyetten yararlanamadığına,

-Baymak Makine San. ve Tic. A.Ş.'nin söz konusu uygulamalara son vermeye yönelik sunmuş olduğu ve Kurum kayıtlarına 10.03.2022 tarih ve 26117 sayı, 14.03.2022 tarih ve 26199 sayı ile intikal eden taahhütlere ilişkin olarak; taahhütlerin rekabet sorunlarını giderebilecek olması nedeniyle kabulüne ve ilgili teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilmesine"

ifadeleri bir bütün olarak " -Baymak Makine San. ve Tic. A.Ş 'nin yetkili servisleri nezdindeki bölge kısıtlamasına yönelik uygulamalarına son vermeye yönelik sunmuş olduğu ve Kurum kayıtlarına 10.03.2022 tarih ve 26117 sayı, 14.03.2022 tarih ve 26199 sayı ile intikal eden taahhütlere ilişkin olarak; taahhütlerin rekabet sorunlarını giderebilecek olması nedeniyle kabulüne ve ilgili teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilmesine" şeklinde değiştirilmiştir.

değerlendirilmesi için, o bölge veya müşteri grubuna sadece tek bir alıcının veya sadece sağlayıcının kendisinin aktif olarak satış yapıyor olması gerekmektedir. Başka bir ifadeyle, belirli bir bölgeye veya müşteri grubuna aktif olarak satış yapan teşebbüs sayısı iki veya daha fazla ise o bölge veya müşteri grubu artık münhasır değildir. Bu tür “serbest” bölge veya müşteri grubundaki müşterilere herhangi bir alıcı dilediği gibi aktif olarak satış yapabilmelidir. Dolayısıyla tek bir alıcıya münhasıran tahsis edilmiş bir bölge veya müşteri grubu olmadığı sürece anılan bölgeye veya müşteri grubuna gerçekleştirilecek olan aktif satışların kısıtlanması, anlaşmayı 2002/2 sayılı Tebliğ ile sağlanan grup muafiyetinden çıkartmaktadır.

- (9) Bu kapsamda BAYMAK ile yetkili servisleri arasında akdedilen sözleşmenin 6.2. maddesinde; *“BAYMAK, yetkili servisler arasında serbest rekabet ortamının kurulması için gerekli kontrol ve denetimlerini yaparak yetkili servislerin eşit ve adil şartlarda serbest rekabet ortamını korumasına özen gösterir. Bu amaçla BAYMAK, yetkili servislerin gerçekleştirdikleri aktif satışlara dair coğrafi bölge sınırlaması yapma ve değiştirme hakkına sahiptir. BAYMAK, aynı faaliyet bölgesi içinde farklı yetkili servisler ile çalışma veya yetkili servis oluşumunda bulunma ve kurulma teşvik etme hakkını saklı tutar.”* hükmünün yer aldığı görülmektedir. Söz konusu hüküm incelendiğinde, BAYMAK’ın yetkili servislerin satış yapacağı bölgelere ilişkin aktif satış yasağı getirdiği anlaşılmakta, bununla birlikte sözleşme hükmünde yer alan *“aynı faaliyet bölgesi içinde farklı yetkili servisler ile çalışma veya yetkili servis oluşumunda bulunma ve kurulma teşvik etme hakkını saklı tutar”* ifadesinin Dikey Kılavuz’da belirtilen münhasır bölge tanımı ile çeliştiği değerlendirilmektedir. Zira söz konusu tanımdan da anlaşılacağı üzere, sağlayıcı münhasır bölge tahsisi kapsamında bir bölgede yalnızca tek bir yetkili servis tayin edebilmelidir. Oysa bahse konu sözleşme hükmü ile BAYMAK’ın münhasır olarak belirlemeyi amaçladığı aynı faaliyet bölgesinde birden fazla yetkili servis tayin edebileceği düzenlenmiş olup, bu düzenleme ile söz konusu bölge münhasır olmaktan çıkıp serbest bölge haline gelebilecektir. Bu nedenle münhasır bölge olarak kabul edilemeyen alanlara yapılacak aktif satışların kısıtlanması, anılan sözleşme hükmünü grup muafiyeti kapsamı dışına çıkararak bir sınırlama haline getirmektedir.
- (10) Anılan sözleşme hükmünün uygulanmasına yönelik olarak Öneri Raporu’nda değinilen tespitlere aşağıda yer verilmektedir. Bu kapsamda;
- Tespit 2’de yer alan *“Baymak A.Ş. tarafından tarafıma düzenlenmiş olan 16.03.2018 tarihli tebligat gereğince Beykoz ve Şile bölgesi dışında servis hizmeti veremeyeceğim tarafıma noter ve Baymak avukatları vasıtasıyla bildirilmiştir.”*
 - Tespit 3’te yer alan *“Baymak A.Ş den bölge dağılımı hususunda göndermiş olduğunuz ihtarname tarafımıza ulaştı. bölge ihlali konusunda savunma sayılmayacaksa bile içinde bulunduğum durumu size açıklamak isterim. (...) sizlere birçok kez bölgemdeki işin bana yetmediğini iki ortak olan bölgemin benim iş sayımı olumsuz etkilediğini ve bunun yanı sıra başka bölgelerden iş yapmak zorunda kaldığımı sizinle yapmış olduğum görüşmelerde ilettilim.”*
 - Tespit 11’de yer alan *“Bayimizinde olumlu görmesi üzerine Akhisar’da mevcut servisimize ilave olarak 1 servis daha açacağız. Mevcut servisimiz tek ekip çalıştığından Gördes ve farklı bölgeden gelecek iş servisi yormamış olacak ve 2 servisle bölgede hizmet vereceğiz.”*
 - Tespit 18’de yer alan *“İki servis aralarında benim bölgem değil diğeri baksın diye birbirlerine atıyorlar konu zamanında (.....) Bey’e de aktarılmıştı klima sezonunda ciddi sorunlar yaşandı ama (.....) Bey bir şekilde bayiye atlattı maalesef. Bugün Çağrı merkezi üzerinden açılan klima montajı için (Pazartesi veya Salı gününe*

talep) Salihli servisi (.....) düşmesine rağmen reddetip ben bakmıyorum oraya Turgutlu servisi baksın diye kaydı kapatmıştır. Aynı şekilde Turgutlu servisinde ilgilenmemiştir. (...) (.....) ile bayi kayıt size düşüyor neden gelmiyorsunuz diye bir sürtüşme yaşamış akabinde servisin kullandığı kelime benim bölgem değil gelmiyorum bayi seni şikayet edicem diyince istediğin yere git kime söylersen söyle elinden geleni ardına koyma kim ararsa arasın Salı günü bu cihazı bana taktıramaz gibi hiç ahlaki olmayan baymak ailesine yakışmayacak tavırla davranmıştır.”

ifadeleri birlikte değerlendirildiğinde, BAYMAK'ın kendi bölgesi dışında hizmet sunan yetkili servislere kendi bölgeleri haricinde hizmet vermemelerini teminen noter kanalıyla ihtarname gönderdiği, bununla birlikte kendi bölgesi dışında hizmet sunması gerekçesiyle uyarılan yetkili servislerin anılan bölgede münhasıran tayin edilmediği, Tespit 3'te yer alan *“iki ortak olan bölgemin benim iş sayımı olumsuz etkilediğini”* ifadesinden aynı bölgede birden fazla yetkili servisin hizmet verdiği, bir başka ifadeyle uygulamada 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi kapsamında bir münhasır bölge kısıtlaması bulunmadığı anlaşılmaktadır. BAYMAK'ın bölge kısıtlaması getirerek yalnızca aktif satışlarını engelleyebilmesi ancak 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında yetkili servislere buldukları bölgede münhasırlık tanınması ile mümkün olabilecektir. İlâveten Tespit 18'de yer alan belgenin içeriğinden de BAYMAK tarafından uygulanan bölge tahsisinin bir sonucu olarak yetkili servislerce kendi bölgesi dışında hizmet vermemek gibi bir davranışın oluştuğu görülmektedir. Dolayısıyla anılan uygulama ile desteklenen sözleşme hükmünün 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi kapsamında anlaşmaları grup muafiyeti kapsamı dışına çıkaran sınırlamalar dâhilinde olduğu değerlendirilmektedir.

- (11) Bununla birlikte, anılan sözleşme hükmünün ve bu hükmün uygulanmasına yönelik eylemlerin 2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararları İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Ön Araştırmalarda ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ'de (2021/2 sayılı Tebliğ) tahdidi olarak sayılan açık ve ağır ihlallerden olmadığı, dolayısıyla anılan davranışlardan kaynaklanan rekabet sorunlarının taahhüt müessesesi kapsamında ele alınabileceği değerlendirilmektedir.

H.2. Sunulan Taahhütler

- (12) Taahhüt süreci kapsamında BAYMAK yetkilileri ile 09.02.2022 ve 04.03.2022 tarihlerinde iki kez çevrimiçi toplantı gerçekleştirilmiştir. İlgili toplantılarda, teşebbüs yetkilileri tarafından BAYMAK'ın yetkili servisleriyle imzaladığı sözleşmelerin 6.2. maddesinde yer alan;

“BAYMAK, yetkili servisler arasında serbest rekabet ortamının kurulması için gerekli kontrol ve denetimlerini yaparak yetkili servislerin eşit ve adil şartlarda serbest rekabet ortamını korumasına özen gösterir. Bu amaçla BAYMAK, yetkili servislerin gerçekleştirdikleri aktif satışlara dair coğrafi bölge sınırlaması yapma ve değiştirme hakkına sahiptir. BAYMAK, aynı faaliyet bölgesi içinde farklı yetkili servisler ile çalışma veya yetkili servis oluşumunda bulunma ve kurulma teşvik etme hakkını saklı tutar.”

düzenlemesi ile ilgili rekabet endişeleri dile getirilmiştir. Yapılan toplantıların akabinde, sözleşme hükmünün kaldırılmasına ilişkin olarak yetkili servislere gönderilecek bilgilendirme e-postası taslağı ve yetkili servisler ile imzalanması planlanan yeni sözleşme taslağının yer aldığı taahhüt metni, Kurum kayıtlarına 10.03.2022 tarih ve 26117 sayı, 14.03.2022 tarih ve 26199 sayı ile intikal etmiştir.

- (13) BAYMAK tarafından sunulan taahhüt metninde;

- Yetkili servislerle akdedilen Yetkili Servis Sözleşmesi'nde (Sözleşme) yer alan

6.2. maddenin sözleşmeden tümüyle kaldırılacağı,

- Bu hususun yetkili servislere aşağıdaki mail metni ile bildirileceği:

“Sayın yetkili servisimiz;

Aramızda akdedilen mezkur yetkili servislik sözleşmesinin 6.2 maddesinin yürürlükten kaldırılmış olduğunu, bu bağlamda bölge sınırlaması uygulamasına son verildiğini, bundan böyle tüm Türkiye’de hizmet verebileceğinizi bilginize sunarız.”

- Anılan sözleşme hükmünün sözleşmeden tamamen kaldırılmasının akabinde Kurul kısa kararının bildirilmesinden itibaren 60 günlük süre içerisinde yetkili servisler ile yeni sözleşmenin imzalanacağı ve bu süre içerisinde bilgilendirme mailinin gönderileceği

taahhüt edilmiştir.

- (14) 4054 sayılı Kanun’un 43. maddesinin üçüncü fıkrasında,

“Yürütülmekte olan bir önaraştırma ya da soruşturma sürecinde 4 üncü veya 6 ncı madde kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birliklerince taahhüt sunulabilir. Kurul söz konusu taahhütler yoluyla rekabet sorunlarının giderilebileceğine kanaat getirirse bu taahhütleri ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verebilir. Rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ya da arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlallerle ilgili olarak taahhüt kabul edilmez (...)

Kurul üçüncü fıkraya göre bir karar verdikten sonra aşağıdaki hallerde tekrar soruşturma açabilir:

- a) *Kararın alınmasına temel teşkil eden herhangi bir unsurda esaslı değişiklik olması*
- b) *İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin verdikleri taahhütlere aykırı davranmaları*
- c) *Kararın taraflarca sunulan eksik, yanlış veya yanıltıcı bilgiye dayanılarak verilmiş olması”*

hükmüne yer verilmiştir.

- (15) Sunulan taahhütlerin yukarıda yer verilen rekabet karşıtı eylemlerin tamamıyla sonlandırılmasına imkân tanıdığı, rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu değerlendirilmiş, bu çerçevede, anılan taahhütlerin BAYMAK açısından bağlayıcı hale getirilerek önaraştırmanın sonlandırılmasının uygun olacağı kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ:

- (16) Düzenlenen rapor ve incelenen dosya kapsamına göre;

- Baymak Makina San. ve Tic. A.Ş. ile yetkili servisleri arasında imzalanan Yetkili Servis Sözleşmesi’nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un 4. maddesi kapsamında olduğuna,
- Baymak Makina San. ve Tic. A.Ş. ile yetkili servisleri arasında imzalanan Yetkili Servis Sözleşmesi’nde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğüne ilişkin hükmün

2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğ ile öngörülen grup muafiyetinden yararlandığına,

- Baymak Makine San. ve Tic. A.Ş.'nin yetkili servisleri nezdindeki bölge kısıtlamasına yönelik uygulamalarına son vermeye yönelik sunmuş olduğu ve Kurum kayıtlarına 10.03.2022 tarih ve 26117 sayı, 14.03.2022 tarih ve 26199 sayı ile intikal eden taahhütlere ilişkin olarak; taahhütlerin rekabet sorunlarını giderebilecek olması nedeniyle kabulüne ve ilgili teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilmesine,
- Baymak Makine San. ve Tic. A.Ş.'nin bağlayıcı hale getirilen taahhütleri kısa kararın tebliğini takip eden 60 gün içinde yerine getirmiş olduğunu Kuruma yazılı olarak tevsik etmesine,
- Söz konusu taahhütler çerçevesinde Baymak Makine San. ve Tic. A.Ş. hakkında yürütülen önaraştırmanın sonlandırılmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.